

Hervorming van de Mercuriale: methodologische opmerking

Inhoud

Geschiedenis van de Mercuriale Commissie	2
Wat is de Mercuriale ?	2
Index I.....	2
Samenstelling van de Index I, situatie vanaf december 2020.	3
Hervorming van de Mercuriale	3
Samenstelling en berekeningswijze van de "I-2021" -index.....	3
Prijsopvolging.....	4
Weging	4
Publicatieschema	5

Geschiedenis van de Mercuriale Commissie

De Commissie van de Prijslijst der Bouwmaterialen werd opgericht in november 1948 (Belgisch Staatblad van 21-22 februari 1949). Haar taak bestaat in de maandelijkse opvolging van de prijsontwikkeling van de bouwmaterialen. De Commissie bestaat uit leden van de bouwfederaties, federaties van bouwmaterialen- producenten en handelaars en publieke overheden (openbare opdrachtgevers) en wordt voorgezeten door de FOD Economie.

Wat is de Mercuriale ?

De Mercuriale is een lijst met de prijsontwikkeling van een 26-tal categorieën bouwmaterialen. Een categorie bevat meerdere referenties van specifieke producten. Een groot aantal producten werd door het ministerie van Openbare Werken aangeduid als referentie voor de openbare werken en werden als O.W.-waarden gedefinieerd. O.W. staat dus voor Openbare Werken.

Index I

In 1955 ontwikkelde de overheid in overleg met de betrokken privésector een index I. Een aantal O.W.-waarden uit de lijst werden geselecteerd en kregen een weging volgens de gebruikte materialen op een doorsnee werf.

De index I kan worden toegepast in de prijsherzieningsformules bij openbare aanbestedingen en private contracten. O.W.-waarden en niet-O.W.-waarden kunnen ook voor dit doel gebruikt worden.

Tijdens de maandelijkse vergaderingen van de Commissie worden de waarden meegedeeld door de FOD Economie. Deze waarden zijn afkomstig van de federaties (Confederatie Bouw, Agoria, Imporgrasa, de Belgische Houtconfederatie, Imporgrasa, Staalindustrie Verbond, de Belgische federatie van Aannemers van Wegenwerken), de AD Energie geeft de prijzen van de aardolieproducten (website), de AD Statistiek – Statistics Belgium geeft de afzetprijsindex (website). Daarna wordt de index I berekend op basis van de genoteerde prijzen en waarden). De index I, samen met de O.W.-waarden worden dan gepubliceerd op de website van de FOD Economie.

Door stedenbouwkundige en technische ontwikkelingen bleek echter dat een herziening van de I Index noodzakelijk was.

Samenstelling van de Index I, situatie vanaf december 2020.

Categorie	OW	Bronnen	December 2020
porfierslag	102	Afzetsprijsindex NACE-code 0812	1,03%
porfierslag OW 101,103,104		Afzetsprijsindex NACE-code 0812	0,37%
zandsteenslag	110	Afzetsprijsindex NACE-code 0812	0,25%
zandsteenslag OW 109,111,112		Afzetsprijsindex NACE-code 0812	0,07%
betonijzer	218	Confederatie Bouw	12,77%
profielstaal	217	Agoria	8,52%
staafstaal	219	Agoria	2,36%
dikke platen	220	Confederatie Bouw	2,23%
binnenlands grind	132	Afzetsprijsindex NACE-code 0812	1,36%
binnenlands zand	133	Afzetsprijsindex NACE-code 0812	0,21%
grind Rijnland	137	Imporgrasa	5,24%
rivierzand waal	138	Imporgrasa	5,66%
gezaagd inlands naaldhout	339	Belgische Houtconfederatie	0,48%
inlands timmerhout	340	Belgische Houtconfederatie	0,51%
gezaagd naaldhout Noorse grenen	341	Belgische Houtconfederatie	4,09%
Noorse berd	342	Belgische Houtconfederatie	2,27%
bakstenen West-VI + Doornik	445	Afzetsprijsindex - code NACE 2332	0,30%
gevelstenen	448	Afzetsprijsindex - code NACE 2332	0,78%
geperforeerde bouwblokken 90	442	Afzetsprijsindex - code NACE 2332	0,37%
geperforeerde bouwblokken 140	443	Afzetsprijsindex - code NACE 2332	0,32%
betonblokken OW 476,477		Afzetsprijsindex - code NACE 2361	0,46%
cement	467	VlaWeb, de federatie van wegenbouwers.	26,20%
benzine	551	FOD Economie	1,65%
gasolie verwarming	550	FOD Economie	1,91%
oliebitumen	564	BFAW - Belgische Federatie van Aannemers van Wegenwerken vzw	2,05%
gewoon lood	259	Agoria	1,97%
elektrolytisch koper	260	Agoria	2,57%
koudgewalst zink	261	Agoria	8,58%
Vaste term			5,43%
			100,00%

Hervorming van de Mercuriale

In 2020 kwam een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de Confederatie Bouw, Bouwunie, Agoria, Fediex, openbare besturen (als openbare aannemers) en de FOD Economie samen om de I-index te moderniseren op basis van een eenvoudig, controleerbaar systeem dat de reële evolutie van de kosten van bouwmaterialen weerspiegelt.

Samenstelling en berekeningswijze van de "I-2021" -index

Daartoe is deze gemoderniseerde index, de I 2021-index genaamd, een goede algemene indicator die voldoende representatief moet zijn voor de evolutie van de prijzen van bouwmaterialen. Samenstelling en berekeningswijze van de "I-2021" -index Ter opvolging van de werkzaamheden van de een werkgroep van stelt de FOD Economie een nieuwe algemene prijsindex voor bouwmaterialen voor, de I-2021-index. Deze nieuwe index beoogt de evolutie van de materiaalprijzen voor de hele bouwsector weer te geven. De index werd ontwikkeld rond een eenvoudige, transparante methodologie op basis van officiële of gecertificeerde statistieken. Samenstelling van de korf

De I-2021 indexkorf is opgebouwd uit 60 getuigen, onderverdeeld in 11 productgroepen (zie bijlage tabel 1). Deze getuigen zijn representatief voor de verscheidenheid aan materialen die de bouwsector gebruikt, zowel voor civieltechnische werken als voor de bouw van woning- en utiliteitsbouw.

Deze korf is het resultaat van de besprekingen van de werkgroep die in staat was voor de hervorming van de Mercuriale. De korf werd samengesteld op basis van de lijst van te volgen materialen die door de Centrale Raad van de Economie in zijn tweede advies van 14 december 2009, na zijn eerste advies van 9 december 2008¹, werd opgesteld, evenals op basis van de korven voor Nederlandse CBS-indexen « *Inputprijsindex bouwkosten voor Nieuwbouwwoningen* »² (zijn materiële component) et « *Inputprijsindex (2015=100) voor Grond-, Weg- en Waterbouwprojecten* »³.

In tegenstelling tot de I-index houdt deze I 2021-index geen rekening met de evolutie van de prijzen van aardolieproducten (benzine, diesel en bitumen).

Prijsopvolging

De producentenprijsindexcijfers (PPI - Basis 2010 = 100) op de binnenlandse markt (volgens de 3-cijferige NACE-nomenclatuur), maandelijks gepubliceerd door STATBEL⁴, worden gebruikt om de prijsevolutie van de verschillende getuigen op te volgen (zie tabel Bijlage 1). Deze indexens zijn conjuncturele indicatoren die de maandelijkse evolutie van de prijzen van economische activiteiten op de Belgische markt weerspiegelen⁵. Wanneer het betreffende producentenprijsindexcijfer niet beschikbaar is (volgens de 3-cijferige NACE-nomenclatuur⁶), wordt het producentenprijsindexcijfer van een meer geaggregeerd niveau gebruikt (2-cijferige NACE). Een uitzondering wordt gemaakt voor de "cement" -indicator, die onderhevig is aan specifieke prijsbewaking. Voor deze getuige vloeit de prijsevolutie voort uit de gecertificeerde enquête van de Vlaamse Wegenfederatie (Vlaamse Wegenbouwers). Bij gebrek aan meer gedetailleerde informatie worden momenteel verschillende getuigen gevolgd door dezelfde prijsindex. Afgezien van "cement" (dat wordt gevolgd door een specifieke prijsindex), worden de overige 59 getuigen gevolgd door in totaal 27 producentenprijsindexcijfers.

Weging

Het gewicht van de verschillende getuigen in de I-2021-index wordt bepaald in twee fasen: eerst wordt een gewicht toegewezen aan elke productgroep om vervolgens te worden verdeeld over de verschillende getuigen van de groep op basis van hun relatieve belang.

Het gewicht van elke productgroep wordt bepaald door het relatieve gewicht in de aankopen door de bouwsector volgens de Aanbod- en Gebruikstabellen van de Nationale Bank van België. Op dit ogenblik worden de Aanbod- en Gebruikstabellen van 2016 gebruikt.

Vervolgens wordt het gewicht van de groep verdeeld over de verschillende getuigen op basis van hun relatieve belang in termen van binnenlandse productiewaarde, op basis van de resultaten van de PRODCOM-enquête gepubliceerd door STATBEL. Op dit ogenblik worden de gegevens van 2016 gebruikt. Wanneer deze gegevens ontbreken, worden de waarden voor 2017 of 2015 gebruikt.

Meerdere getuigen kunnen worden gevolgd door dezelfde prijsindex. De tabel in bijlage 1 geeft het totale gewicht van elke prijsindex weer.

¹ Centrale Economische Raad, Second opinion over de hervorming van de marktprijslijst voor bouwmaterialen: aanvullend advies bij het advies van 9 december 2008.

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/83887NED?q=bouwkosten>

³ <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84538NED?q=GWW>

⁴ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/conjunctuurindicatoren/prijzen/afzetprijsindexen-industrie#documents>

⁵ Statbel, Producentenprijsindex (industrie), documentatie.

⁶ De statistische classificatie van economische activiteiten in de Europese Gemeenschap (NACE).

Publicatieschema

De I-2021-index wordt berekend op basis van producentenprijsindexcijfers. Deze worden door STATBEL gepubliceerd in de laatste dagen van de maand die volgt op de geanalyseerde maand (bijvoorbeeld: de producentenprijsindexcijfers voor de maand januari worden tegen eind februari gepubliceerd). Daarom zal, afhankelijk van dit publicatieschema, de I-2021-index (basis november 2020 = 100) worden gepubliceerd in de eerste dagen van de tweede maand volgend op de maand die wordt geanalyseerd (d.w.z. begin maart voor de januari-index).

Bijlage 1

Tabel 1 Lijst met getuigen, prijsindexcijfers en gewichten van de IIndex I 2021index

Productcode	Groepen / Getuigen	Gewicht Groep/Product	Prijs-indicator	Gewicht PPI
	05-09 - Winning van delfstoffen	3,37%		
811	Winning van bouw- en siersteen, kalksteen, gips, krijt en leisteen	1,10%	081	3,37%
8121190	Zand zoals kleihoudend zand; kaolienhoudend zand; veldspaatzand (excl. kiezelzand en metaalhoudend zand)	0,22%		
8121210	Keistenen en grind van de soort gebruikt voor de vervaardiging van beton, voor het verharden van wegen, als ballastbed voor spoorwegen of als andere ballast; vuurstenen en rolstenen	0,06%		
8121230	Gebroken stenen die worden gebruikt als aggregaat voor het betonneren of voor het graven van wegen, spoorwegen of andere ballasten (met uitzondering van grind, kiezelstenen, vuursteen en kasseien)	1,99%		
	16 - Houtindustrie en vervaardiging van artikelen van hout en van kurk, exclusief meubelen; vervaardiging van artikelen van riet en van vlechtwerk	9,51%		
1610	Zagen en schaven van hout	1,62%	161	1,62%
1621	Vervaardiging van fineer en van panelen op basis van hout	4,93%	162	7,89%
16231110	Vensters en vensterdeuren, alsmede kozijnen daarvoor, van hout	0,30%		
16231150	Deuren (incl. kozijnen daarvoor, alsmede drempels), van hout	0,64%		
162319	Schrijn- en timmerwerk voor bouwwerken (excl. vensters en vensterdeuren, alsmede kozijnen daarvoor, deuren en kozijnen daarvoor, alsmede drempels, ineengezette panelen voor parketvloeren, bekistingen voor betonwerken, dakspanen ("shingles" en "shakes"))	1,51%		
162320	Geprefabriceerde bouwwerken van hout	0,49%		
1622	Vervaardiging van geassembleerde parketvloeren	0,02%		
	20 - Vervaardiging van chemische producten	3,67%		
20301	Verf en vernis op basis van polymeren	1,31%	203	3,11%
203022	Andere verf en vernis	1,80%		

2052	Vervaardiging van lijm	0,56%	205	0,56%
	22 - Vervaardiging van producten van rubber of kunststof	13,81%		
2221	Vervaardiging van platen, vellen, buizen en profielen van kunststof	7,00%	222	13,81%
222141	Andere platen, vellen, films, banden en stroken van cellulaire kunststoffen	1,59%		
22212157	Stijve buizen en slangen, van polymeren van vinylchloride	0,16%		
22214	Andere platen, vellen, films, banden en stroken plastic	1,04%		
2223	Vervaardiging van kunststofartikelen voor de bouw	2,48%		
222314	Deuren en ramen, alsmede kozijnen daarvoor en drempels voor deuren, van kunststof	1,54%		
	23 - Vervaardiging van andere niet-metaalhoudende minerale producten	30,52%		
2312	Vormen en bewerken van vlakglas	2,71%	231	5,07%
2314	Vervaardiging van glasvezels	2,36%		
2331	Vervaardiging van keramische tegels en plavuizen	0,00%	233	2,82%
2332	Vervaardiging van bakstenen, tegels en producten voor de bouw van gebakken klei	2,82%		
2342	Vervaardiging van sanitair aardewerk	0,23%	23	0,23%
2351	Vervaardiging van cement	3,59%	Enquête VLAWEB0	3,59%
2352	Vervaardiging van kalk en gips	2,23%	235	2,23%
23611130	Blokken en stenen voor het bouwbedrijf, van cement, van beton of van kunststeen	0,51%	236	14,62%
23611150	Dakpannen, tegels en dergelijke artikelen, van cement, van beton of van kunststeen (excl. blokken en stenen)	1,32%		
236112	Geprefabriceerde bouwelementen, van cement, van beton of van kunststeen	5,84%		
2362	Vervaardiging van artikelen van gips voor de bouw	0,98%		
2363	Vervaardiging van stortklare beton	4,44%		
2364	Vervaardiging van mortel	0,28%		
2365	Vervaardiging van producten van vezelcement	0,99%		
23691930	Buizen van cement, van beton of van kunststeen	0,26%		
2370	Houwen, bewerken en afwerken van natuursteen	0,80%	237	0,80%
239913	Bitumineuze mengsels op basis van natuurlijk of kunstmatig steenslag, met bitumen of natuurlijk asfalt als bindmiddel	1,08%	239	1,16%

23991920	Geëxpandeerd vermiculiet, geëxpandeerde klei, slakkenschuim en dergelijke geëxpandeerde minerale producten, ook indien onderling vermengd	0,09%		
	24 - Vervaardiging van metalen in primaire vorm	8,25%		
24106210	Warmgewalste staven voor het wapenen van beton	0,53%	241	0,67%
241071	Open profielen, enkel warmgewalst of geëxtrudeerd, van niet-gelegeerd staal	0,00%		
241074	Damwandprofielen van staal	0,14%		
2420	Vervaardiging van buizen, pijpen, holle profielen en fittings daarvoor, van staal	0,79%	24	0,79%
2433	Koudvervormen of koudfelsen	2,59%	243	2,59%
24422	Halffabrikaten in aluminium of aluminiumlegeringen	3,99%	244	4,20%
24442	Halffabrikaten in koper en koperlegeringen	0,21%		
	25 - Vervaardiging van producten van metaal, exclusief machines en apparaten	16,23%		
2511	Vervaardiging van metalen constructiewerken en delen daarvan	9,05%	251	11,60%
2512	Vervaardiging van metalen deuren en vensters	2,55%		
2521	Vervaardiging van radiatoren en ketels voor centrale verwarming	0,70%	252	0,70%
2572	Vervaardiging van hang- en sluitwerk	0,68%	257	0,68%
2593	Vervaardiging van artikelen van draad en van kettingen en veren	1,07%	259	3,25%
2594	Vervaardiging van bouten, schroeven en moeren	0,21%		
25992	Andere artikelen van onedel metaal	1,98%		
	26 - Vervaardiging van informaticaproducten en van elektronische en optische producten	0,81%		
2630	Vervaardiging van communicatieapparatuur	0,81%	263	0,81%
	27 - Vervaardiging van elektrische apparatuur	9,50%		
2712	Vervaardiging van schakel- en verdeelinrichtingen	1,59%	271	1,59%
2732	Vervaardiging van andere elektrische en elektronische kabels	2,58%	273	4,13%
2733	Vervaardiging van schakelaars, stekkers, stopcontacten e.d.	1,55%		
2740	Vervaardiging van lampen en verlichtingsapparaten	3,79%	274	3,79%
	28 - Vervaardiging van machines, apparaten en werktuigen, n.e.g.	3,02%		
2822	Vervaardiging van hijs-, hef- en transportwerktuigen	0,62%	282	3,02%

2825	Vervaardiging van machines en apparaten voor de koeltechniek en de klimaatregeling, voor niet-huishoudelijk gebruik	2,40%		
	31-32 - Meubelen en Overige industrie	1,31%		
3102	Vervaardiging van keukenmeubelen	1,31%	310	1,31%